

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1997

Vragen van het lid **Ziengs** (VVD) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de explosieve groei van het aantal comazuipers* (ingezonden 3 februari 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 22 maart 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1626.

Vraag 1

Wat is uw reactie op de berichten «Om de drie dagen laveloos kind in ziekenhuis» en «Zorgen over flinke toename aantal comazuipers»?^{1 2}

Antwoord 1

Ik vind deze berichten zorgelijk. Ze geven aan dat de drinkcultuur in Nederland nog niet is waar die moet zijn. Het drankgebruik onder jongeren is voor mij een constant aandachtspunt. Het is van belang dat we met zijn allen – ouders, verstrekkers, gemeenten, scholen, overheid – blijven werken aan de sociale norm NIX18.

Vraag 2, 3, 5 en 6

Welke verklaring heeft u dat het aantal comazuipers in Noord-Holland in 2015 is toegenomen met 20% en in Noord-Nederland ook meer gevallen zijn gemeld dan in 2014?

Is er in alle gebieden in Nederland sprake van een stijging van het aantal comazuipers? Kunt u uw antwoord toelichten?

Welke relatie ziet u tussen het gemakkelijk verkrijgen van alcohol door minderjarigen³ en het stijgend aantal comazuipers?

Wat is uw reactie op het feit dat minderjarigen met name aan alcohol komen door sociale bronnen waaronder ouders, vrienden, broers en zussen? Welke maatregelen gaat en kunt u nemen om deze sociale bronnen, zoals familie en vrienden, ervan te doordringen dat drinken onder 18 jaar niet normaal is?

¹ <http://www.dvhn.nl/groningen/Om-de-drie-dagen-laveloos-kind-in-ziekenhuis-21126921.html>

² <http://www.rtvnh.nl/nieuws/177833/zorgen-over-flinke-toename-aantal-comazuipers>

³ <http://www.volkskrant.nl/binnenland/jongeren-kopen-2-miljoen-keer-per-jaar-drank-a4236341/>

Antwoord 2, 3, 5 en 6

Ik heb geen zicht op stijging uitgesplitst per regio. Uit recente landelijke cijfers van het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK) is gebleken dat het aantal ziekenhuisopnames van jongeren vanwege alcoholgebruik in 2015 is toegenomen met 19% ten opzichte van 2014.⁴ Het grootste percentage opnames daarbij was afkomstig uit Noord-Holland. De provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel sprongen er niet specifiek uit. Ik vind dit heel zorgelijk. De cijfers geven aan dat veel jongeren gemiddeld 3 uur buiten westen zijn, wat de ernst nog eens onderstreept.

Wat wel opvalt in het factsheet van het NSCK is dat de jonge jongeren in de leeftijd tot en met 14 jaar steeds minder vaak op de poli's worden gezien. Het zijn nu, in tegenstelling tot eerdere jaren, vooral de 15-, 16- en 17-jarigen die in het ziekenhuis belanden.⁵

Een positieve ontwikkeling vind ik dat uit de data van de NSCK blijkt dat ouders veel strenger zijn geworden; waar voorheen veel jongeren nog toestemming van hun ouders hadden om te drinken, had bijna 60% van de ondervraagde jongeren in 2015 daar geen toestemming meer voor.

Wat de oorzaak van de stijging is, blijft gissen. Over het algemeen zien we een positieve trend wat betreft alcoholgebruik door jongeren: minder jongeren drinken, de leeftijd waarop ze starten met drinken gaat omhoog en meer ouders stellen grenzen. We zien echter nog wel een groep jongeren die wel drinkt en dan ook veel drinkt (bingedrinken).

Verkrijgen van alcohol via sociale bronnen (meerderjarigen) of commerciële bronnen is logischerwijs een voorwaarde voor overmatig alcoholgebruik. Het causaal verband tussen beschikbaarheid van alcohol en de stijging van het aantal opgenomen jongeren als gevolg van alcoholgebruik, is naar mijn weten niet onderzocht.

Het is belangrijk dat de wet goed wordt nageleefd door verstrekkers, goed wordt gehandhaafd door gemeenten en dat we ons blijven inzetten om de sociale norm NIX18 te versterken. Om die reden zet ik ook meerjarig in op de campagne NIX18. Ik bekijk op het moment ook of en op welke manier schadelijke gevolgen van alcoholgebruik een plaats zouden kunnen krijgen in de campagne.

Dit jaar laat ik de Drank- en Horecawet (DHW) evalueren. Ook de verhoging van de leeftijdsgrens wordt geëvalueerd. Daar worden de cijfers van NSCK van de afgelopen jaren in meegenomen.

Vraag 4

Welke effecten heeft het veranderende drinkgedrag op het aantal comazuipers in Nederland?

Antwoord 4

Uit de cijfers van de NSCK blijkt dat jongeren vooral bij en/of via vrienden alcohol drinken en voornamelijk sterke drank (incl. likorettes) drinken. Deze signalen kreeg ik eerder ook, o.a. door het onderzoek van Intraval naar aankoopogingen door jongeren (2015) en gesprekken die ik met betrokkenen voer in het kader van de evaluatie van de DHW. Ik ga nader onderzoeken hoeveel, wat en waar jongeren alcohol drinken. De uitkomsten van dat onderzoek neem ik mee in de evaluatie van de wet.

Vraag 7

Wat is uw reactie op de stelling dat de kans op een geslaagde aankoopoging in horecagelegenheden groot is? Welke maatregelen wilt u nemen om de handhaving in de horeca te verbeteren?

⁴ Factsheet alcoholopnames en alcoholintoxicaties bij minderjarigen van 2007 tot en met 2015; Universiteit Twente; Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP; Reinier de Graaf Groep; Enschede/Utrecht/Delft; maart 2016.

⁵ Vergeleken met de start van de registratie in 2007 is een verschil in leeftijdsopbouw van de jongeren waarneembaar. In 2007 was 39% van de in het ziekenhuis opgenomen jongeren onder de 15 jaar. In 2014 was dat 23%, in 2015 22%.

Antwoord 7

Ik neem aan dat u met bovengenoemde stelling doelt op de conclusie uit het rapport van IntraVal en bureau Nuchter over de koop-slaag index (2015). Het onderstreept dat we nog niet zijn waar we willen zijn. Bij gelegenheden waarin ik vertegenwoordigers van horecaondernemers spreek, vraag ik altijd aandacht voor verantwoorde verstrekking. Dat zal ik ook in de toekomst blijven doen. Het is aan de ondernemer om zorg te dragen voor verantwoorde verstrekking van alcohol binnen de wettelijke kaders en aan gemeenten om hun toezichhoudende en handhavende taak waar het gaat om de verstrekking aan minderjarigen uit te voeren. Gemeenten kunnen hun voordeel doen met de informatie uit het onderzoek naar aankoopogingen. Wanneer uit het mysterykids-onderzoek naar de naleving van de leeftijds-grens in 2016 blijkt dat de naleving onder verstrekkers niet is verbeterd zal ik, zoals ik u juni vorig jaar heb laten weten, met maatregelen komen.

Vraag 8

Deelt u de mening dat uw alcoholbeleid nog weinig effect heeft gehad? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 8

We zijn nog niet waar we moeten zijn echter, uit veel onderzoeken blijkt dat het beleid wel werkt. Jongeren starten op steeds latere leeftijd met drinken (HBSC 2013, ESPAD 2016). Ten opzicht van 4 jaar geleden is de groep 15 en 16-jarigen die drinkt, met 11 procent afgenomen. Jongeren kopen zelf steeds minder alcohol (IntraVal 2015). Steeds meer ouders stellen regels ten aanzien van het drankgebruik van hun kinderen. Etcetera. Echter, als jongeren drinken, drinken ze teveel. En als ze aan drank willen komen, is dat nog steeds te gemakkelijk voor ze. We zijn er dus nog niet. Maar er is zeker een positieve ontwikkeling waar te nemen.